

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

14. března 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Systémy sociálního zabezpečení – Dávky v invaliditě – Články 45 a 48 SFEU – Volný pohyb pracovníků – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Rozdílné režimy náhrad v různých členských státech – ‚Doba předchozí pracovní neschopnosti‘ – Doba trvání – Přiznání dávky v pracovní neschopnosti – Nevýhody pro migrující pracovníky“

Ve věci C-134/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím arbeidsrechtbank Antwerpen (pracovní soud v Antverpách, Belgie) ze dne 8. února 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 19. února 2018, v řízení

Maria Vester

proti

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení F. Biltgen (zpravodaj), předseda senátu, J. Malenovský a L. S. Rossi, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za M. Vester D. Volders, advocaat,
- za belgickou vládu M. Jacobs, L. Van den Broeck a C. Pochet, jako zmocněnkyněmi,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a C. S. Schillemans, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi D. Martinem a M. van Beekem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: nizozemština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 45 a 48 SFEU, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72, a oprava Úř. věst. 2004, L 200, s. 1), jakož i nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Marií Vester a Rijksinstituut voor ziekte-en invaliditeitsverzekering (Národní ústav pojištění pro případ nemoci a invalidity, dále jen „INAMI“) ve věci rozhodnutí, kterým posledně uvedený zamítl přiznat Marii Vester nárok na dávky v invaliditě.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 883/2004

- 3 Hlava I nařízení č. 883/2004, nadepsaná „Obecná ustanovení“, obsahuje článek 6, který stanoví:
„Nestanoví-li toto nařízení [jinak], příslušné instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují:
– získání, zachování, trvání nebo opětné nabytí nároku na dávky,
[...]
získáním dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení, přihlíží v nezbytném rozsahu k získaným dobám pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, jako by byly získány podle právních předpisů, které tato instituce uplatňuje.“
- 4 Hlava II nařízení č. 883/2004, nadepsaná „Určení použitelných právních předpisů“, obsahuje čl. 11 odst. 3 písm. c), který stanoví:
„S výhradou článků 12 až 16 se:
[...]
c) na osobu pobírající dávky v nezaměstnanosti v souladu s článkem 65 podle právních předpisů členského státu bydliště vztahují právní předpisy tohoto členského státu.“
- 5 Kapitola 5, nadepsaná „Starobní a pozůstalostní důchody“, která je součástí hlavy III nařízení č. 883/2004, obsahuje články 50 až 60.
- 6 Článek 51 tohoto nařízení, nadepsaný „Zvláštní ustanovení o sčítání dob“, stanoví v odstavcích 1 a 2:
„1. Podmiňují-li právní předpisy členského státu poskytování některých dávek získáním dob pojištění pouze u zvláštních činností vykonávaných zaměstnancem nebo osobou samostatně výdělečně činnou nebo v povolání, na které se vztahuje zvláštní systém pro zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, přihlíží příslušná instituce tohoto členského státu k dobám získaným podle právních

předpisů jiných členských států pouze v případě, že byly získány v rámci odpovídajícího systému, nebo pokud tomu tak není, ve stejném povolání, případně ve stejné činnosti vykonávané zaměstnancem nebo osobou samostatně výdělečně činnou.

Nesplňuje-li po přihlédnutí k takto získaným dobám dotyčná osoba podmínky pro pobírání dávek zvláštního systému, berou se tyto doby v úvahu pro účely poskytování dávek podle obecného systému nebo, neexistuje-li, dávek systému vztahujícího se buď na manuální, nebo nemanuální pracovníky za předpokladu, že dotyčná osoba byla pojištěna v rámci jednoho z těchto systémů.

2. K dobám pojištění získaným v rámci zvláštního systému členského státu se přihlíží pro účely poskytování dávek obecného systému nebo, neexistuje-li, dávek systému vztahujícího se buď na manuální, nebo nemanuální pracovníky jiného členského státu, pokud dotyčná osoba byla pojištěna v rámci jednoho z těchto systémů, a to i když k těmto dobám již bylo přihlédnuto v uvedeném jiném členském státě v rámci zvláštního systému.“

7 Článek 52 uvedeného nařízení, nadepsaný „Přiznání dávek“, v odstavci 1 stanoví:

„1. Příslušná instituce vypočte výši náležející dávky:

- a) podle právních předpisů, které uplatňuje, a to pouze pokud jsou splněny podmínky nároku na dávky výhradně podle vnitrostátního práva (nezávislá dávka);
- b) výpočtem teoretické výše a následně skutečné výše dávky (poměrná dávka) takto:
 - i) teoretická výše dávky se rovná dávce, na kterou by dotyčná osoba měla nárok, pokud by všechny doby pojištění nebo bydlení získané podle právních předpisů ostatních členských států byly získány ke dni přiznání dávky podle právních předpisů, které uplatňuje. Pokud podle těchto právních předpisů výše dávky nezávisí na délce získaných dob, považuje se uvedená výše za teoretickou výši;
 - ii) příslušná instituce pak stanoví skutečnou výši poměrné dávky tak, že použije na teoretickou výši poměr mezi délkou dob získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů, které uplatňuje, a celkové délky dob získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů všech dotčených členských států.“

8 Článek 57 téhož nařízení, nadepsaný „Doby pojištění nebo bydlení kratší než jeden rok“, v odstavci 1 stanoví:

„Bez ohledu na čl. 52 odst. 1 písm. b) není instituce členského státu povinna poskytovat dávky na základě dob získaných podle právních předpisů, které uplatňuje, které se berou v úvahu při vzniku sociální události, jestliže:

– délka uvedených dob nedosahuje jednoho roku,

a

– pouze na základě těchto dob nelze podle uvedených právních předpisů [...] získat nárok na dávku.

Pro účely tohoto článku se ‚dobami‘ rozumí všechny doby pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení, které zakládají nárok na dotčenou dávku nebo ji přímo zvyšují.“

- 9 Článek 65 nařízení č. 883/2004, nadepsaný „Nezaměstnané osoby, které měly bydliště v jiném než příslušném členském státě“, stanoví v odst. 2 první větě a v odst. 5 písm. a):

„2. Zcela nezaměstnaná osoba, která měla během svého posledního zaměstnání, nebo své samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě a bydlí v něm i nadále nebo se do něj vrací, musí být k dispozici službám zaměstnanosti členského státu, ve kterém má bydliště. [...]

[...]

5. a) Nezaměstnaná osoba uvedená v první a druhé větě odstavce 2 pobírá dávky podle právních předpisů členského státu svého bydliště, jako by se na ni tyto předpisy vztahovaly během její poslední činnosti jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště.“

Nařízení č. 987/2009

- 10 Nařízení č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004, stanoví v kapitole IV obsažené v jeho hlavě III pravidla týkající se dávek v invaliditě a starobních a pozůstalostních důchodů.

- 11 Článek 45 nařízení č. 987/2009, nadepsaný „Žádost o dávky“, stanoví zejména:

„A) *Podání žádosti o dávky podle právních předpisů typu A v souladu s čl. 44 odst. 2 [...] nařízení [č. 883/2004]*

[...]

B) *Podávání jiných žádostí o dávky*

4. V situacích jiných než podle odstavce 1 podá žadatel žádost instituci svého místa bydliště nebo instituci členského státu, jehož právní předpisy se na žadatele naposledy vztahovaly. [...]

[...]“

- 12 Článek 47 nařízení č. 987/2009, nadepsaný „Zpracování žádostí dotyčnými institucemi“, stanoví zejména:

„A) *Kontaktní instituce*

1. Instituce, které se žádost o dávky podává nebo předává v souladu s čl. 45 odst. 1 nebo 4 [...] nařízení [č. 987/2009], se dále označuje jako ‚kontaktní instituce‘ “ [...]

Kromě zpracování žádosti o dávky podle právních předpisů uplatňovaných danou institucí podporuje tato instituce ve funkci kontaktní instituce výměnu údajů, sdělování rozhodnutí a činnosti nezbytné pro zpracování žádosti dotyčnými institucemi a poskytuje žadateli na jeho žádost veškeré informace týkající se aspektů tohoto zpracování z hlediska Společenství a pravidelně ho informuje o jeho vývoji.

B) *Zpracování žádostí o dávky podle právních předpisů typu A v souladu s článkem 44 [...] nařízení [č. 883/2004]*

[...]

C) Zpracování jiných žádostí o dávky

4. V situacích jiných než podle odstavce 2 kontaktní instituce neprodleně zašle žádosti o dávky spolu se všemi dokumenty, které má k dispozici, a případně s relevantními dokumenty předloženými žadatelem všem dotčeným institucím, aby mohly souběžně zahájit zpracování dané žádosti. Kontaktní instituce oznámí ostatním institucím doby pojištění nebo bydlení, na které se vztahují její právní předpisy. Uvede rovněž, které dokumenty budou předloženy později, a žádost co nejdříve doplní.

5. Každá z dotyčných institucí oznámí kontaktní instituci a ostatním dotyčným institucím co nejdříve doby pojištění nebo bydlení, na které se vztahují její právní předpisy.

6. Každá z dotyčných institucí vypočte výši dávek v souladu s článkem 52 [...] nařízení [č. 883/2004] a oznámí kontaktní instituci a ostatním dotyčným institucím své rozhodnutí o výši splatných dávek a jakékoli informace požadované pro účely článků 53 až 55 [...] nařízení [č. 883/2004].

[...]"

Belgické právo

- 13 Podle článku 32 gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (koordinální zákon o povinném pojištění zdravotní péče a dávkách) ze dne 14. července 1994 (dále jen „zákon ZIV“) mají nezaměstnaní pracovníci v případě kontrolované nezaměstnanosti nárok na zdravotní péči, která je definována v kapitole III hlavy III tohoto zákona a za podmínek jí stanovených.
- 14 Článek 86 odst. 1 písm. c) zákona ZIV stanoví, že nezaměstnaní pracovníci mají v případě kontrolované nezaměstnanosti jakožto oprávněné osoby rovněž nárok na dávky v pracovní neschopnosti, jak jsou definovány v kapitole III hlavy IV tohoto zákona a za podmínek jí stanovených.
- 15 Článek 87 zákona ZIV stanoví, že oprávněná osoba uvedená v čl. 86 odst. 1 tohoto zákona, která je v pracovní neschopnosti, pobírá za každý pracovní den během období jednoho roku, počínajícího dnem, kdy nastala její pracovní neschopnost, nebo za každý den téhož období, který se považuje za pracovní den, dávku nazvanou „dávka v prvotní pracovní neschopnosti“.
- 16 Článek 93 zákona ZIV stanoví, že pokud pracovní neschopnost přesahuje období prvotní pracovní neschopnosti, oprávněná osoba pobírá za každý pracovní den pracovní neschopnosti nebo za každý den, který se považuje za pracovní den, dávku nazvanou „dávka v invaliditě“.
- 17 Pokud jde o pracovní neschopnosti, které začaly před 1. květnem 2017, čl. 128 odst. 1 zákona ZIV stanoví, že pro to, aby oprávněné osoby uvedené v čl. 86 odst. 1 tohoto zákona získaly nárok na dávky uvedené v hlavě IV tohoto zákona, musí v průběhu šesti měsíců předcházejících dni vzniku nároku odpracovat celkem 120 pracovních dní, a to v souladu s článkem 203 Koninklijk besluit tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (královské nařízení, kterým se provádí zákon o povinném pojištění zdravotní péče a dávkách) ze dne 3. července 1996 (*Moniteur belge* ze dne 31. července 1996, s. 20285), ve znění použitelném na pracovní neschopnosti, které začaly před 1. květnem 2017.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 18 Maria Vester, nizozemská státní příslušnice s bydlištěm v Belgii, pracovala v Nizozemsku od 10. listopadu 1997 do 31. března 2015 a poté jí byly od 2. dubna 2015 vypláceny dávky v nezaměstnanosti od příslušné belgické instituce.

- 19 Dne 7. dubna 2015 oznámila M. Vester příslušné belgické instituci, že je ve stavu pracovní neschopnosti. Přestože nesplňovala podmínky stanovené belgickými právními předpisy, příslušná belgická instituce jí od tohoto data do 6. dubna 2016 přiznala dávky v pracovní neschopnosti na základě zásady sčítání dob pojištění stanovené v článku 6 nařízení č. 883/2004.
- 20 Dne 7. dubna 2016 byla M. Vester v Belgii uznána za invalidní.
- 21 Dopisem ze dne 17. května 2016 podala M. Vester k Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (institut pro správu pojištění zaměstnanců, Nizozemsko) (dále jen „UWV“) žádost o přiznání dávek v invaliditě v Nizozemsku.
- 22 UWV ve své odpovědi ze dne 19. května 2016 informoval M. Vester o tom, že v souladu s nizozemskými právními předpisy je získání statusu invalidity a přiznání související dávky možné až po uplynutí karenční „doby předchozí pracovní neschopnosti“ v délce 104 týdnů a že jelikož M. Vester dosáhla pouze 52 týdnů „doby předchozí pracovní neschopnosti“ v Belgii, nemůže jí přiznat takové dávky, jaké jí mohou být vypláceny až od 4. dubna 2017.
- 23 INAMI rozhodnutím ze dne 18. srpna 2016 připomněl M. Vester, že j ke dni, kdy oznámila, že je v pracovní neschopnosti, na kterou navazovalo přiznání statusu invalidity, vykázala pouze 4 dny pojištění v Belgii, nesplňovala podmínku pro přiznání nároku na dávky v invaliditě v Belgii, a proto jí bylo na základě článku 57 nařízení č. 883/2004 odepřeno přiznání této dávky. M. Vester podala proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu k předkládajícímu soudu.
- 24 INAMI podal téhož dne k UWV žádost o dávky na základě článku 47 nařízení č. 987/2009, která byla zamítnuta z týchž důvodů, jako jsou důvody uvedené v bodě 22 tohoto rozsudku.
- 25 Od 4. dubna 2017, kdy M. Vester dosáhla „doby předchozí pracovní neschopnosti“ v délce 104 týdnů požadované podle nizozemských právních předpisů, během nichž nepobírala dávky v pracovní neschopnosti, která je v zásadě přiznávána pracovníkům, kteří získají takové období, jí byl v Nizozemsku přiznán status invalidity a příslušná nizozemská instituce jí poskytla dávky v invaliditě.
- 26 Předkládající soud uvádí, že z důvodu rozdílů existujících mezi belgickými a nizozemskými právními předpisy, pokud jde o trvání „doby předchozí pracovní neschopnosti“, které podmiňují získání statusu invalidity v Belgii a Nizozemsku, nepobírala M. Vester žádné dávky mezi 7. dubnem 2016, tj. dnem uplynutí „doby předchozí pracovní neschopnosti“ stanovené v belgických právních předpisech, a 3. dubnem 2017, tj. dnem skončení „doby předchozí pracovní neschopnosti“ stanovené v nizozemských právních předpisech. Tento soud má pochybnosti o slučitelnosti takové situace s články 45 a 48 SFEU.
- 27 Za těchto podmínek se arbeidsrechtbank Antwerpen (pracovní soud v Antverpách, Belgie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Dochází k porušení článků 45 a 48 [SFEU] v situaci, kdy naposledy příslušný členský stát na počátku pracovní neschopnosti zamítne nárok na dávky v invaliditě na základě článku 57 [nařízení č. 883/2004] po uplynutí doby 52 týdnů pracovní neschopnosti, během níž jsou přiznány dávky v nemoci, a kdy jiný než naposledy příslušný členský stát pro účely posouzení nároku na poměrné dávky v invaliditě uplatňuje v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy karenční dobu v délce 104 týdnů?
- 2) Je v tom případě slučitelná se svobodou volného pohybu situace, kdy je dotčená osoba během této čekací doby odkázána na sociální pomoc, anebo články 45 a 48 [SFEU] ukládají jinému než naposledy příslušnému členskému státu, aby posoudil nárok na dávky v invaliditě po uplynutí karenční doby stanovené v právních předpisech naposledy příslušného členského státu, ačkoli to vnitrostátní právní předpisy tohoto jiného státu nepřipouštějí?“

K předběžným otázkám

- 28 Podstatou předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je to, zda musí být články 45 a 48 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání takové situaci, jako je situace, která nastala v původním řízení a v níž je pracovníkovi, jenž byl po skončení období pracovní neschopnosti v délce jednoho roku uznán za invalidního příslušnou institucí členského státu svého bydliště, avšak na základě právních předpisů tohoto členského státu nemá nárok na dávky v invaliditě, uložena příslušnou institucí členského státu, ve kterém získal všechny doby pojištění, povinnost dovršit navíc další dobu pracovní neschopnosti v délce jednoho roku, aby mu mohl být přiznán status invalidity, jakož i nárok na poměrné dávky v invaliditě, avšak nejsou mu během uvedeného období vypláceny dávky v pracovní neschopnosti.
- 29 Za účelem poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu je třeba předeslat, že nařízení č. 883/2004, jehož cílem je zajistit koordinaci mezi různými vnitrostátními systémy, umožňuje, aby tyto systémy nadále existovaly, a nezavádí společný systém sociálního zabezpečení. Podle ustálené judikatury si tak členské státy zachovávají pravomoc organizovat své systémy sociálního zabezpečení (obdobně viz rozsudky ze dne 21. února 2013, Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, bod 35 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 7. prosince 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, bod 38).
- 30 Vzhledem k tomu, že na úrovni Evropské unie nedošlo k harmonizaci, jsou zejména podmínky, které zakládají nárok na dávky, stanovovány právními předpisy každého členského státu (rozsudky ze dne 21. února 2013, Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, bod 36 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 7. prosince 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, bod 39).
- 31 Při výkonu této pravomoci však členské státy musí dodržovat unijní právo a především ustanovení Smlouvy o FEU týkající se svobody pohybu a pobytu na území členských států, která je přiznána každému občanovi Unie (rozsudky ze dne 21. února 2013, Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, bod 37 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 7. prosince 2017, Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, bod 40).
- 32 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že Smlouva o FEU nezaručuje pracovníkovi, že rozšíření jeho činností do více než jednoho státu nebo jejich přenesení do jiného členského státu bude neutrální z hlediska sociálního zabezpečení. Vzhledem k odlišnostem právních předpisů členských států o sociálním zabezpečení mohou být takové rozšíření či přenesení pro pracovníka případ od případu z hlediska sociální ochrany více či méně výhodné nebo nevýhodné. Z toho vyplývá, že takové právní předpisy, i přesto, že je jejich použití méně výhodné, jsou v souladu s ustanoveními článků 45 a 48 SFEU, jestliže neznevýhodňují dotyčného pracovníka oproti pracovníkům, kteří vykonávají veškeré své činnosti v členském státě, kde se tyto předpisy použijí, nebo oproti pracovníkům, kteří v něm byli již dříve povinni odvádět příspěvky, a jestliže nevedou jednoduše k odvádění příspěvků na sociální pojištění bez nároku na protiplnění (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. října 2009, Leyman, C-3/08, EU:C:2009:595, bod 45 a citovaná judikatura).
- 33 Soudní dvůr tak opakovaně rozhodl, že by cíle článku 45 SFEU nebylo dosaženo, pokud by migrující pracovníci následkem toho, že vykonají své právo na volný pohyb, měli ztratit výhody sociálního zabezpečení, které jim zajišťují právní předpisy členského státu. Takový důsledek by totiž pracovníka Unie mohl odradit od výkonu svého práva svobodně se pohybovat, a tudíž by představoval překážku této svobodě (rozsudek ze dne 1. října 2009, Leyman, C-3/08, EU:C:2009:595, bod 41 a citovaná judikatura).
- 34 V projednávané věci ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že belgické a nizozemské systémy invalidního pojištění podmiňují přiznání statusu invalidity tím, že dotyčný pracovník musí dovršit „karenční dobu předchozí pracovní neschopnosti“, během níž pobírá dávky v pracovní neschopnosti. Teprve po uplynutí tohoto období dotyčný pracovník získá status invalidity a pobírá dávky v invaliditě.

Belgické a nizozemské právní předpisy se však liší, pokud jde o trvání uvedeného období, protože stanovují, že toto období trvá rok podle belgických právních předpisů a dva roky podle nizozemských právních předpisů.

- 35 Jak tedy vyplývá z předkládacího rozhodnutí, M. Vester, která k 7. dubnu 2015 pobírala dávky v nezaměstnanosti podle belgických právních předpisů a spadala do oblasti působnosti těchto právních předpisů v souladu s čl. 11 odst. 3 nařízení č. 883/2004, dosáhla v Belgii „karenční doby předchozí pracovní neschopnosti“ v délce trvání jednoho roku, jak stanoví tyto právní předpisy, a během tohoto období pobírala dávky v pracovní neschopnosti nikoli na základě dob pojištění získaných v Belgii, jelikož tyto byly nedostatečné, ale na základě dob pojištění získaných v Nizozemsku, a to v souladu se zásadou sčítání dob pojištění stanovenou v článku 6 nařízení č. 883/2004.
- 36 Na konci tohoto období příslušná belgická instituce přiznala M. Vester status invalidity, ale odmítla jí poskytnout dávky v invaliditě.
- 37 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle čl. 57 odst. 1 nařízení č. 883/2004 není příslušná instituce členského státu povinna poskytovat dávky na základě dob získaných podle právních předpisů, které uplatňuje, jestliže celková délka uvedených dob nedosahuje jednoho roku, a pouze na základě těchto dob nelze podle uvedených právních předpisů získat nárok na dávky.
- 38 V projednávané věci je nesporné, že paní M. Vester v Belgii neodvedla dostatečné příspěvky a dávky v invaliditě může pobírat pouze na základě dob pojištění získaných v Nizozemsku.
- 39 Když však belgické orgány předaly na základě článku 47 nařízení č. 987/2009 příslušné nizozemské instituci žádost o dávky v invaliditě, odmítla tato instituce přiznat M. Vester status invalidity a poskytnout jí související dávky z důvodu, že nezískala období pracovní neschopnosti v délce dvou let, jak stanoví nizozemské právní předpisy.
- 40 Tato instituce tudíž od M. Vester vyžadovala dosažení druhého roku „karenční doby předchozí pracovní neschopnosti“, stanoveného podle nizozemských právních předpisů, avšak neposkytla jí s neschopností související dávky.
- 41 Ačkoli nizozemské právní předpisy dotčené v původním řízení *a priori* nerozlišují mezi migrujícími pracovníky a usazenými pracovníky, když obecně stanoví přechod ke statusu invalidity po uplynutí doby pracovní neschopnosti v délce trvání dvou let, v praxi vedou během druhého roku pracovní neschopnosti ke znevýhodnění migrujících pracovníků, kteří se nacházejí v takové situaci, jako je situace M. Vester, ve srovnání s nemigrujícími pracovníky, a vedou k tomu, že migrující pracovníci ztratí výhodu sociálního zabezpečení, kterou jim tyto právní předpisy měly zaručit.
- 42 Z předkládacího rozhodnutí totiž vyplývá, že pracovníci, kteří na rozdíl od M. Vester nevyužijí právo na volný pohyb a dosáhnou celé doby pracovní neschopnosti podle nizozemských právních předpisů, pobírají od příslušné nizozemské instituce v průběhu dvou let trvání tohoto období dávky v pracovní neschopnosti.
- 43 Je však nesporné, že během druhého roku pracovní neschopnosti, který M. Vester dovršila podle nizozemských právních předpisů, tyto dávky nepobírala.
- 44 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že uplatnění nizozemských právních předpisů dotčených v původním řízení na migrujícího pracovníka, který se nachází v takové situaci, jako je situace M. Vester, vyvolává účinky, které jsou neslučitelné s cílem článku 45 SFEU a souvisí se skutečností, že se nárok na dávky v invaliditě M. Vester postupně řídil různými právními úpravami.

- 45 Soudní dvůr již rozhodl, že s ohledem na takovou rozdílnost mezi právními předpisy zásada loajální spolupráce upravená v čl. 4 odst. 3 SEU ukládá příslušným vnitrostátním orgánům povinnost využít veškerých prostředků, které mají k dispozici, k dosažení cíle článku 45 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. října 2009, Leyman, C-3/08, EU:C:2009:595, bod 49 a citovaná judikatura).
- 46 V této souvislosti je třeba připomenout, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že pokud vnitrostátní právo upravuje v rozporu s unijním právem rozdílné zacházení mezi několika skupinami osob, musí být s členy znevýhodněné skupiny zacházeno stejným způsobem jako s ostatními dotčenými osobami a musí podléhat i stejnému režimu. Režim použitelný na členy zvýhodněné skupiny zůstává v případě chybějícího správného uplatnění unijního práva jediným platným referenčním systémem (rozsudek ze dne 13. července 2016, Pöpperl, C-187/15, EU:C:2016:550, bod 46 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 28. června 2018, Crespo Rey, C-2/17, EU:C:2018:511, bod 73).
- 47 Jak tedy vyplývá z předkládacího rozhodnutí a jak již bylo uvedeno v bodě 42 tohoto rozsudku, usazení pracovníci, kteří nevyužili svého práva na volný pohyb a kteří dosáhnou celé své doby pracovní neschopnosti podle nizozemských právních předpisů, pobírají dávky v pracovní neschopnosti během celého tohoto období. Právě tento právní rámec tedy představuje platný referenční systém ve smyslu judikatury uvedené v předchozím bodě.
- 48 Příslušným orgánům dotčených členských států zajisté přísluší, aby určily, jaké jsou podle vnitrostátního práva nejvhodnější prostředky k dosažení rovného zacházení mezi migrujícími pracovníky a usazenými pracovníky. Je však třeba zdůraznit, že tento cíl by bylo možné *a priori* dosáhnout poskytnutím dávky v pracovní neschopnosti i migrujícím pracovníkům, kteří se nacházejí v takové situaci, jaká nastala v původním řízení, během druhého roku pracovní neschopnosti, jehož dovršení ukládají nizozemské právní předpisy.
- 49 S ohledem na vše výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět tak, že články 45 a 48 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové situaci, jako je situace, která nastala v původním řízení a v níž je pracovníkovi, který byl po dobu jednoho roku v pracovní neschopnosti a byl uznán za invalidního příslušnou institucí členského státu svého bydliště, avšak na základě právních předpisů tohoto členského státu nemá nárok na dávky v invaliditě, uložena příslušnou institucí členského státu, ve kterém získal všechny své doby pojištění, povinnost dovést navíc další dobu pracovní neschopnosti v délce jednoho roku, aby mu mohl být přiznán status invalidity, jakož i nárok na poměrné dávky v invaliditě, avšak mu nejsou během uvedeného období vypláceny dávky v pracovní neschopnosti.

K nákladům řízení

- 50 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

Články 45 a 48 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové situaci, jako je situace, která nastala v původním řízení a v níž je pracovníkovi, který byl po dobu jednoho roku v pracovní neschopnosti a byl uznán za invalidního příslušnou institucí členského státu svého bydliště, avšak na základě právních předpisů tohoto členského státu nemá nárok na dávky v invaliditě, uložena příslušnou institucí členského státu, ve kterém získal všechny své doby pojištění, povinnost dovést navíc další dobu pracovní neschopnosti v délce jednoho roku, aby mu mohl být přiznán status invalidity, jakož i nárok na poměrné dávky v invaliditě, avšak mu nejsou během uvedeného období vypláceny dávky v pracovní neschopnosti.

Podpisy.